

Vprašalnik za klinično oceno demence

To je vprašalnik, ki zagotavlja osnovna vprašanja za vodenje intervjuja. Prosimo vas, da zastavite vsa vprašanja. Zastavite katera koli dodatna vprašanja, ki so potrebna za določitev klinične ocene demence (CDR) pri bolniku. Prosimo vas, da si zapišete informacije pridobljene iz teh dodatnih vprašanj.

Vprašanja o spominu za anketiranca:

1. Ali ima oseba težave s spominom oziroma mišljenjem? Da Ne
- 1a. Če je odgovor 'da', ali je ta težava pogosta (v nasprotju občasno)? Da Ne
2. Ali se oseba spominja nedavnih dogodkov? Ponavadi Včasih Redko
3. Ali si oseba lahko zapomni kratek spisek stvari (nakupovanje)? Ponavadi Včasih Redko
4. Ali se je v zadnjem letu osebi poslabšal spomin? Da Ne
5. Ali je spomin osebe oslabljen do te mere, da bi njene vsakdanje aktivnosti izpred nekaj let bile motene (oz. aktivnosti pred upokojitvijo)? (po mnenju družine in prijateljev) Da Ne
6. Ali oseba popolnoma pozabi določen velik dogodek (npr.: potovanje, zabavo, družinsko poroko) v roku nekaj tednov? Ponavadi Včasih Redko
7. Ali oseba pozabi bistvene podrobnosti povezane z velikim dogodkom? Ponavadi Včasih Redko
8. Ali oseba popolnoma pozabi pomembne informacije iz daljne preteklosti (npr.: datum rojstva, datum poroke, kraj zaposlitve)? Ponavadi Včasih Redko
9. Pripovedujte o nekem nedavnem dogodku iz življenja osebe, ki bi se ga le-ta morala spomniti. (Za kasnejšo primerjavo z odgovori bolnika pridobite podatke kot so kraj dogodka, čas, udeleženci, dolžina dogodka, kdaj se je dogodek končal, in kako so bolnik oziroma ostali udeleženci prišli tja.)

V času 1 tedna:

V času 1 meseca:

---

10. Kdaj je bila oseba rojena? _____
11. Kje je bila oseba rojena? _____
12. Katero šolo je oseba nazadnje obiskovala? _____
Ime _____
Kraj _____
Razred _____
13. Katera je bila glavna zaposlitev osebe (oziroma njenega partnerja, če oseba ni bila zaposlena)?
_____
14. Katera je bila zadnja glavna zaposlitev osebe (oziroma njenega partnerja, če oseba ni bila zaposlena)?
_____
15. Kdaj se je oseba (ali partner) upokojila in zakaj? _____

Vprašalnik za klinično oceno demence

Vprašanja o orientaciji za anketiranca:

Kako pogosto oseba pozna natančen:

1. Datum v mesecu?

Ponavadi Včasih Redko Ne vem

2. Mesec?

Ponavadi Včasih Redko Ne vem

3. Leto?

Ponavadi Včasih Redko Ne vem

4. Dan v tednu?

Ponavadi Včasih Redko Ne vem

5. Ali ima oseba težave s časovnimi povezavami (kdaj so se dogodki zgodili v primerjavi drug z drugim)?

Ponavadi Včasih Redko Ne vem

6. Ali se je oseba zmožna znajti na ulicah (cestah), ki jih pozna?

Ponavadi Včasih Redko Ne vem

7. Kako pogosto zna oseba priti z enega kraja na drugi kraj, ki ni v soseščini?

Ponavadi Včasih Redko Ne vem

8. Kako pogosto se zna oseba znajti v prostoru, ki ga pozna?

Ponavadi Včasih Redko Ne vem

Vprašalnik za klinično oceno demence

Vprašanja o presoji in reševanju težav za anketiranca:

1. Če bi morali na splošno oceniti trenutne sposobnosti osebe, da rešuje težave, bi jih ocenili kot:

- Tako dobre kot so zmeraj bile
- Dobre, vendar ne tako kot včasih
- Dokaj dobre
- Skromne
- Sploh nima sposobnosti.

2. Ocenite sposobnost osebe, da ustrezno ravna z majhnimi vsotami denarja (npr.: drobiž, pustiti napitnino):

- Ni izgube sposobnosti
- Delna izguba sposobnosti
- Huda izguba sposobnosti

3. Ocenite sposobnost ravnanja osebe z zapletenimi finančnimi ali poslovnimi transakcijami (npr.: urejanje računov, plačevanje računov):

- Ni izgube sposobnosti
- Delna izguba sposobnosti
- Huda izguba sposobnosti

4. Ali je oseba sposobna ustrezno ukrepati v primeru manjših nesreč (npr.: počena vodovodna cev, majhen požar)?

- Tako dobro kot včasih
- Slabše kot včasih zaradi težav z razmišljanjem.
- Slabše kot včasih, vendar zaradi drugih razlogov (zakaj).

---

5. Ali je oseba zmožna razumeti situacije oziroma pojasnila?

- Ponavadi   Včasih   Redko   Ne vem

6. Ali se oseba obnaša* primerno [t.j. na svoj običajen (premorbiden) način] v družbenih situacijah in v interakciji z drugimi ljudmi?

- Ponavadi   Včasih   Redko   Ne vem

*To vprašanje ocenjuje obnašanje in ne videz.

Vprašalnik za klinično oceno demence

Vprašanja o sodelovanju v družbi za anketiranca:

Delo

1. Ali oseba še vedno dela? Da Ne Ne zadeva.
 Če ne zadeva, nadaljujte z vprašanjem 4.
 Če je odgovor 'da', nadaljujte z vprašanjem 3.
 Če je odgovor 'ne', nadaljujte z vprašanjem 2.
2. Ali so težave s spominom in razmišljanjem pripomogle k odločitvi osebe o upokojitvi? (Naslednje vprašanje je vprašanje številka 4.) Da Ne Ne vem
3. Ali ima oseba resne težave v službi zaradi problemov s spominom in razmišljanjem?
 Redko ali nikoli Včasih Ponavadi Ne vem

Družabno življenje

4. Ali je oseba kdaj vozila avto? Da Ne
 Ali oseba vozi avto zdaj? Da Ne
 Če je odgovor 'ne', ali je temu tako zaradi težav s spominom in razmišljanjem? Da Ne
5. Če oseba še vedno vozi, ali obstaja težava oziroma tveganje zaradi pomanjkljivega razmišljanja? Da Ne
- *6. Ali je oseba sposobna samostojno nakupovati?
 Redko ali nikoli (Potrebuje spremstvo pri vsakem nakupovanju.) Včasih (Nakupuje samo določeno število stvari; kupi dvojne stvari oziroma pozabi določene stvari.) Ponavadi Ne vem
7. Ali je oseba sposobna samostojno izpeljati stvari zunaj svojega doma?
 Redko ali nikoli (Ponavadi ni sposobna izpeljati dejavnosti brez pomoči.) Včasih (Samo omejene in/ali rutinske npr.: površno sodelovanje v cerkvi ali sestankih; gre k frizerju) Ponavadi (Pomembno sodeluje pri dejavnostih; npr.: glasovanje.) Ne vem
8. Ali oseba sodeluje v zunanjih aktivnostih zunaj svojega doma? Da Ne
 Če je odgovor 'ne', zakaj? _____
9. Ali bi naključni opazovalec menil, da je oseba bolna? Da Ne
10. Če je oseba v sanatoriju, ali dobro sodeluje pri družabnih aktivnostih (razmišljanje)? Da Ne

POMEMBNO:

Ali obstaja dovolj informacij za oceno nivoja nezmožnosti bolnika pri sodelovanju v družbi?

Če je odgovor 'ne', zastavite dodatna vprašanja.

Zunanje aktivnosti: Udeleževanje maše, obiskovanje prijateljev ali družine, politične dejavnosti, poklicne organizacije kot so odvetniška združenja, druge poklicne skupine, družbeni klubi, javne organizacije, izobraževalni programi.

* Prosimo, pripišite opombe, če je potrebno pojasniti stopnjo udejstvovanja bolnika na tem področju.

Vprašalnik za klinično oceno demence

Vprašanja o domu in konjičkih za anketiranca:

- 1a. Kakšne spremembe so nastopile pri sposobnostih osebe, da opravlja hišna opravila? _____
_____
- 1b. Kaj lahko oseba še vedno dobro opravi? _____
_____
- 2a. Kakšne spremembe so nastopile pri sposobnostih osebe, da opravlja svoje konjičke? _____
_____
- 2b. Kaj lahko oseba še vedno dobro opravi? _____
_____
3. Če je oseba v sanatoriju, česa ne more več dobro opraviti (glede doma in konjičkov)? _____
_____

Vsakodnevene dejavnosti (Blessed Dementia Scale):

	Ni izgube sposobnosti		Huda izguba sposobnosti
4. Sposobnost opravljanja hišnih opravil	0	0,5	1

Prosimo, opišite: _____
_____
_____

5. Ali je oseba sposobna opravljati hišna opravila na nivoju:
(Izberite eno možnost. Vprašanj ni potrebno neposredno zastaviti anketirancu.)

- Aktivnosti opravi, vendar brez pomena.
(Preproste aktivnosti kot so pospravljanje postelje, pod strogim nadzorom.)
- Opravi samo nekatere aktivnosti.
(Z nekoliko nadzora pripravi mizo oziroma dokaj dobro pomije posodo.)
- Nekatere aktivnosti samostojno opravi.
(Uporablja stroje kot je sesalec za prah; pripravi preproste obroke hrane.)
- Opravi običajne aktivnosti, vendar ne na običajnem nivoju.
- Normalno opravi običajne aktivnosti.

POMEMBNO:

Ali obstaja dovolj informacij za oceno nivoja bolnikove nezmožnosti za sodelovanje v delu o DOMU in KONJIČKIH?

Če je odgovor 'ne', zastavite dodatna vprašanja.

Hišna opravila: kuhanje, pranje perila, čiščenje, nakupovanje, odnašanje smeti, vzdrževanje zelenice, osnovno vzdrževanje in manjša hišna popravila.

Konjički: šivanje, slikanje, ročna dela, branje, fotografiranje, vrtnarjenje, obiskovanje gledališča ali glasbenih prireditev, obdelovanje lesa, športno udejstvovanje.

Vprašalnik za klinično oceno demence

Vprašanja o osebni negi za anketiranca:

*Kakšna je vaša ocena miselnih sposobnosti osebe na naslednjih področjih:

	Brez pomoči	Občasno napačno zapeti gumbi, itd.	Napačno zaporedje; pogosto pozabi predmete	Se ne more sam/sama obleči
A. Oblačenje (Blessed Dementia Scale)	0	1	2	3
	Brez pomoči	Potrebuje spodbujanje	Včasih potrebuje pomoč	Vedno oziroma skoraj vedno potrebuje pomoč
B. Umivanje, telesna nega	0	1	2	3
	Snažne; primerni pripomočki	Neurejeno; žlica	Trda, netekoča hrana	Osebo je potrebno v celoti hraniti
C. Prehranjevalne navade	0	1	2	3
	Normalni, popolni nadzor	Občasno moči posteljo	Pogosto moči posteljo	Dvojna inkontinenca
D. Nadzor nad mehurjem in črevesjem (Blessed Dementia Scale)	0	1	2	3

* Kvadrataček s številko 1 je možno označiti, če je osebna nega posameznika slabša kot je bila prej, tudi če posameznik ni deležen spodbujanja.

Vprašalnik za klinično oceno demence

Vprašanja o spominu za bolnika/-co:

1. Ali ima oseba težave s spominom oziroma razmišljanjem? Da Ne
2. Pred nekaj trenutki mi je vaš (partner, itd.) povedal o nekaterih nedavnih dogodkih, ki ste jih doživeli. Mi lahko vi poveste nekaj o teh dogodkih? (Če je potrebno, vprašajte po podrobnostih kot so kraj dogodka, čas, udeleženci, dolžina dogodka, kdaj se je dogodek končal in kako so oseba ter ostali udeleženci prišli tja.)

V času 1 tedna:

1,0 – V veliki meri pravilno _____
 0,5 _____
 0,0 – V veliki meri nepravilno _____

V času 1 meseca:

1,0 – V veliki meri pravilno _____
 0,5 _____
 0,0 – V veliki meri nepravilno _____

3. Povedal/-a vam bom ime in naslov, ki si ga morate zapomniti za nekaj minut. Ponovite to ime in ta naslov za menoj: (Ponavljajte, dokler oseba fraze ne ponovi pravilno, vendar največ 3 krat.)

Elementi	1	2	3	4	5
	Janez	Novak	Ulica svobode	42	Maribor
	Janez	Novak	Ulica svobode	42	Maribor
	Janez	Novak	Ulica svobode	42	Maribor

(Podčrtajte elemente, ki so bili pri posameznem poskusu pravilno ponovljeni.)

4. Kdaj ste bili rojeni? _____
5. Kje ste bili rojeni? _____
6. Katero šolo ste nazadnje obiskovali?
 Ime _____
 Kraj _____ Razred _____
7. Katera je bila vaša glavna zaposlitev (oziroma partnerja, če ste bili vi nezaposleni)? _____
8. Katera je bila vaša zadnja glavna zaposlitev (oziroma partnerja, če ste bili vi nezaposleni)? _____
9. Kdaj ste se (ali vaš partner/vaša partnerka) upokojili in zakaj? _____

10. Ponovite ime in naslov, katerega sem vam povedal/-a prej:

Elementi	1	2	3	4	5
	Janez	Novak	Ulica svobode	42	Maribor

(Podčrtajte elemente, ki so bili pravilno ponovljeni.)

Vprašalnik za klinično oceno demence

Vprašanja o orientaciji za bolnika/-co:

Odgovor osebe na vsako vprašanje zapišite dobesedno.

1. Kateri datum je danes?

Pravilno Nepravilno

2. Kateri dan v tednu je?

Pravilno Nepravilno

3. Kateri mesec je?

Pravilno Nepravilno

4. Katerega leta smo?

Pravilno Nepravilno

5. Kako se imenuje ta kraj?

Pravilno Nepravilno

6. V katerem mestu smo?

Pravilno Nepravilno

7. Koliko je ura?

Pravilno Nepravilno

8. Ali oseba ve, kdo je anketiranec (vaše mnenje)?

Pravilno Nepravilno

Vprašalnik za klinično oceno demence

Vprašanja o presoji in reševanju težav za bolnika/-co:

Navodila: Če začetni odgovor bolnika/-ce ne doseže ocene 0, nadaljujte z vprašanji, da ugotovite njeno/njegovo razumevanje težave. Obkrožite najustrežnejši odgovor.

Podobnosti:

Primer: "Kaj imata skupnega svinčnik in kemični svinčnik? (pisala)"

Kaj je skupnega naslednjim stvarēm?   Odgovor osebe:

1. repa.....cvetača _____
(0 = zelenjava)
(1 = užitna hrana, žive stvari, lahko ju skuhamo, itd.)
(2 = odgovor ni ustrezen; razlike; lahko jih kupimo)
2. pisalna miza...knjižna omara _____
(0 = pohištvo, pisarniško pohištvo; na obe lahko položimo knjige)
(1 = narejeni sta iz lesa; imata noge)
(2 = odgovor ni ustrezen; razlike)

Razlike:

Primer: "Kaj je razlika med sladkorjem in kisom? (sladko – kislo)"

Kaj je razlika med naslednjima stvarēma?"

3. laž.....napaka _____
(0 = ena je namerna, ena je nenamerna)
(1 = ena je slaba, druga dobra – ali razloži samo eno)
(2 = karkoli drugega; podobnosti)
4. reka.....kanal _____
(0 = naravno – umetno)
(2 = karkoli drugega)

Računanje:

5. Koliko kovancev po 5 tolarjev rabimo, da imamo 100 tolarjev? Pravilno Nepravilno
6. Koliko kovancev po 5 tolarjev rabimo, da dobimo 13.5 tolarjev ? Pravilno Nepravilno
7. Odštejte 3 od 20. Nadaljujte z odštevanjem 3 od vsakega novega števila, ki ga dobite vse dokler ne dosežete ničle. Pravilno Nepravilno

Razsodnost:

8. Po prihodu v tuje mesto želite poiskati prijatelja. Kaj storite?
(0 = poskusim v telefonskem imeniku; pokličem skupnega prijatelja)
(1 = pokličem policijo, pokličem telefonista (ponavadi ne dajejo podatkov o naslovih))
(2 = ni jasnega odgovora)
9. Ocena posameznikove nesposobnosti, položaja v življenju in razumevanja, zakaj se nahaja na tej preiskavi (mogoče je že bilo omenjeno, vendar tukaj podajte oceno):
 Dobro razumevanje Delno razumevanje Slabo razumevanje

KLINIČNA OCENA DEMENCE (CDR)

KLINIČNA OCENA DEMENCE (CDR)	0	0,5	1	2	3
------------------------------	---	-----	---	---	---

	Poškodba				
	Je ni 0	Vprašljiva 0,5	Blaga 1	Zmerna 2	Huda 3
Spomin	Ni izgube spomina oziroma rahla občasna pozabljenost	Pogosta rahla pozabljenost; delni spomin dogodkov; "benigna" pozabljenost	Zmerna izguba spomina; predvsem nedavnih dogodkov; poškodba vpliva na vsakodnevne dejavnosti	Huda izguba spomina; ohranjena samo zelo dobro naučena snov; hitro pozabi novo snov	Huda izguba spomina; ohranjeni samo delčki
Orientacija	Popolna orientacija	Popolna orientacija z izjemo rahlih težav pri časovnih povezavah	Zmerne težave pri časovnih povezavah; orientacija za kraj preiskave; lahko ima geografsko dezorientacijo drugje	Hude težave s časovnimi povezavami; ponavadi časovno dezorientirana, pogosto tudi prostorsko	Orientirana samo na sebe
Presoja in reševanje težav	Rešuje vsakodnevne težave, dobro upravlja s posli in denarnimi zadevami; glede na prejšnje obnašanje je presoja dobra	Rahlo poslabšanje pri reševanju problemov, podobnostih in razlikah	Zmerne težave pri obravnavanju problemov, podobnosti in razlik; družbena presoja je ponavadi dobra	Hudo poslabšanje pri obravnavanju problemov, podobnostih in razlikah; ponavadi težave pri družbeni presoji	Oseba ni sposobna presoje in reševanja težav
Sodelovanje v družbi	Samostojno delovanje na običajnem nivoju v službi, pri nakupovanju, volonterskem delu in v družbenih skupinah	Rahlo poslabšanje pri teh dejavnostih	Nesposobnost samostojnega delovanja pri teh dejavnostih, čeprav se oseba še lahko udeleži pri nekaterih osebah se na prvi pogled zdi normalna	Oseba se ne pretvarja, da je zmožna samostojnega delovanja zunaj doma Oseba izgleda dovolj dobro, da se jo lahko odpelje k dejavnostim zunaj svojega doma	Oseba izgleda preslabo, da bi jo lahko odpeljali k dejavnostim zunaj svojega doma
Dom in konjički	Življenje doma, konjički in intelektualni interesi so dobro razviti	Rahlo poslabšanje pri življenju doma, konjičkih in intelektualnih interesih	Blago vendar jasno poslabšanje pri delovanju doma; oseba je opustila težja opravila, zapletene konjičke in interese	Ohranjena so samo preprosta opravila; zelo omejeni interesi, ki so slabo razviti	Pomanjkanje sposobnosti za opravljanje aktivnosti doma
Osebna nega	V celoti sposoben skrbeti sam zase		Osebo je potrebno spodbujati	Oseba potrebuje pomoč pri oblačenju, higieni in pri skrbi za osebne predmete	Oseba potrebuje zelo veliko pomoči pri osebni negi; pogosta inkontinenca

Ocenite kot nazadovanje s prejšnjega običajnega nivoja samo v primeru izgube kognitivnih sposobnosti in ne zaradi poslabšanja nastalega iz drugih vzrokov.